

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Gäller 2024-01-10 – 2025-09-30:

Djurås förskolor

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Varför Plan mot diskriminering och kränkande behandling?	3
Främja, förebygga och åtgärda:	3
Enhetens vision, ansvar samt delaktighet:	4
Kommunens övergripande rutiner och åtgärder vid misstänkta kränkningar:	4
Upptäcka, anmäla, utreda och dokumentera:	5
Utvärdering och analys av föregående års plan mot diskriminering och kränkande behandling:	5
Utvärdering och analys av föregående års kartläggningar	7
och sammanställningar:	7
Främjande insatser:	7
Förebyggande åtgärder:	8
Prioriterade mål detta läsår:	10
Till dig som förälder:	10
Till dig som barn/elev:	10
Barn/elever och vårdnadshavares delaktighet:	11
Begrepp:	11
Diskrimineringsgrunderna:	12

VARFÖR PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING?

Enligt Skolverket och gällande lagstiftning: skollagen¹ och Diskrimineringslagen², ska huvudmannen årligen se till att det upprättas planer mot kränkande behandling, en för varje enskild verksamhet. Syftet med planen är att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska vara "levande" i den meningen att den ständigt ska vara aktuell i verksamhetens dagliga arbete. Planen ska enligt Skolverkets rekommendationer innehålla:

- en översikt över de mål som verksamheten har satt upp för det förebyggande arbetet
- en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkningar
- en redovisning av vilka åtgärder verksamheten planerar att påbörja eller genomföra under det kommande året
- en redovisning av hur åtgärderna i den föregående årsplanen har genomförts.

I planerna ska det anges vem som är ansvarig för att respektive åtgärd genomförs, samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Detta är enhetens plan för detta läsår.

FRÄMJJA, FÖREBYGGA OCH ÅTGÄRDA:

Vi arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande. Det är olika arbetssätt som ser till att alla barn/elever har en trygg vardag fri från kränkande behandling och diskriminering. De olika arbetssätten innebär:

- Främjande arbete handlar till exempel om att arbeta för att alla barn och elever är lika mycket värda, att vi bemöter varandra på ett trevligt och respektfullt sätt och att alla som deltar i verksamheten är inkluderade. Verksamheten identifierar och stärker de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Det främjande arbetet genomförs oavsett om det finns aktuella problem eller inte och riktar sig till alla barn/elever.
- Förebyggande arbete handlar om att hitta och förhindra risker för utsatthet, exempelvis platser eller situationer utomhus, vid skåpen och omklädningsrum. Arbetet utgår från konkreta behov eller riskområden som verksamheten har upptäckt eller synliggjort vid kartläggning.
- Åtgärdande arbete handlar om att agera: stoppa, utreda och åtgärda då barn/elever betar sig på ett sätt som får någon att bli ledsen eller må dåligt. Barn/elever ska veta att de ska vända sig till en vuxen för att få hjälp.

¹ [Skollag \(2010:800\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#) Främst kap 6.

² [Diskrimineringslag \(2008:567\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

ENHETENS VISION, ANSVAR SAMT DELAKTIGHET:

Vision:

Vår verksamhet ska vara en trygg plats för alla som vistas i den. Barnen ska få uppleva den som lärorik och utvecklande. Vi ska ha ett tydligt värdegrundsarbete som utgår från alla människors lika värde och tar tydligt avstånd från diskriminering och kränkande behandling i alla relationer i våra förskolor. Vi strävar i vår verksamhet efter att barn ska förstå mänskliga rättigheter och skyldigheter och handla därefter. Det är viktigt att alla barn som går på Djurås förskolor minns sin tid hos oss med glädje.

Verksamheter som omfattas av planen:

Diamanten, Smaragden, Safiren, Kristallen Vit, Kristallen Blå, Brillanten, Bärnstenen och Topasen

Ansvariga för planen:

Alla pedagoger på förskolan ansvarar för att planen följs. Rektor Susanne Mårs Östlund har huvudansvaret.

Personalens delaktighet:

Förskollärarna går igenom och reviderar planen vid läsårets uppstart. Den tas sedan med till arbetslagen som tillsammans går igenom den och godkänner den, samt lägger till hur de arbetar specifikt med de gemensamma målen i varje hus. Varje avdelning skickar sen planen till rektor Susanne Mårs Östlund som godkänner planen och gör den tillgänglig för alla som vistas i förskolan samt vårdnadshavare. Planen diskuteras återkommande på APT och avdelningsmöten med diskussionsunderlag från rektor. Planen analyseras samt utvärderas tillsammans med rektor i slutet av läsåret.

Förankring av planen:

Rektor ansvarar för att personal och vårdnadshavare känner till planen, att den går att hitta på Vklass och på kommunens hemsida. Planen diskuteras på APT samt på avdelningsmöten där rektor bidrar med diskussionsunderlag.

KOMMUNENS ÖVERGRIPANDE RUTINER OCH ÅTGÄRDER VID MISSTÄNKTA KRÄNKNINGAR:

- All personal ska villkorslöst, utan dröjsmål, vid misstanke om att barn/elev blivit kränkt anmäla detta till respektive chef/rektor.
- Anmälan görs digitalt via [KBI/ Draftit](#). (Digitalt ärendehanteringssystem för att utreda diskriminering och kränkande behandling.)
- Rektor ansvarar för att ärendet utreds omgående via Draftit.
- Rektor gör en anmälan till huvudmannen via Draftit.
- Barn och utbildningsförvaltningen redovisar kontinuerligt antal fall av diskriminering och kränkande behandling på Barn- och utbildningsnämnden. Årligen görs en aggregerad uppföljning

av huvudman, både av enheternas Planer mot diskriminering och kränkande behandling, samt läsårets Draftit- sammanställning.

Om ett barn/elev känner sig kränkt av någon vuxen ska detta tas på extra stort allvar då barnet kan anses stå i beroendeställning till den vuxne. Barnet eller dennes vårdnadshavare ska omedelbart kontakta/berätta för personal eller rektor.

UPPTÄCKA, ANMÄLA, UTREDA OCH DOKUMENTERA:

Enligt skollag 6 kap. 10§ är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Enl. 2 kap. 7§ diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande eller diskriminerande behandling, skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna

Vid en incident utreder närvarande vuxen tillsammans med de berörda barnen vad som hänt och om det som har skett är en kränkning. Därefter meddelas ordinarie pedagog på barnets avdelning om vad som hänt. Beslut tas om vårdnadshavare behöver meddelas eller inte.

Vid allvarigare tillbud/kränkningar kontaktas alltid vårdnadshavare och personalen skriver en anmälan. Vid en händelse pratar vi med alla inblandade och reder ut vad som hänt. Vi informerar ansvariga pedagoger så att alla har vetskap om händelsen. Vårdnadshavare informeras och i vissa fall får vårdnadshavare prata mer med barnet hemma och kanske får vi mer information om händelseförloppet varit oklart. Vi dokumenterar händelsen och meddelar rektor. I anmälan har vi möjlighet att ge förslag på vilka åtgärder som behöver göras. Rektor tar beslut om åtgärderna är genomförbara.

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING:

Våra mål var att vara närvarande pedagoger och att hålla planen levande.

Närvarande pedagoger:

Förra läsåret var ett av våra mål att vi pedagoger skulle sprida ut oss mer för att kunna vara där barnen är.

Vi har blivit bättre på att sprida ut oss där barnen är, men vi upplever fortfarande ett behov av att sprida ut oss mer. Vi ser även att vi behöver vara tydligare i vår kommunikation mellan oss pedagoger. Vi har upplevt att det har uppstått missförstånd i situationer där pedagoger har behövt prata med varandra kring saker som har uppstått under dagen eller behöver förmedlas vidare.

Hålla planen levande:

Förra läsåret var ett av våra mål att hålla planen levande genom diskussionsunderlag på APT samt Avdelningsmöten från rektor. Vi har under läsåret fått diskussionsunderlag från rektor en gång per termin som vi diskuterat under APT. Vi har inte fått diskussionsunderlag till Avdelningsmöten. Vi har även diskuterat och dokumenterat vårt förhållningssätt i arbetslagen i vårt systematiska kvalitetsarbete.

Detta har hjälpt oss att arbeta mer samstämmigt och hållit oss uppdaterade om planen. Vi har sett ett stort värde med diskussionerna och planerar att fortsätta med det.

Smaragden: Utifrån från de förutsättningar som finns så delar vi upp oss, vi är lyhörda och ställer frågor och tar tag i de konflikter/situationer som uppstår direkt. Vi stöttar barnen i att klarar av situationer själva, men barnen vet att det finns trygga vuxna runt dem som kan hjälpa till. Genom diskussioner och samtal med barnen har de åtgärder vi satt upp kring utvecklingsområdena varit effektiva och vi har sett förändring i gruppen kring de situationer vi såg var mer utsatta.

Safiren: Vi upplever att vi varit närvarande och där barnen varit, både inne och ute. Vi har små lokaler och oftast är vi alla på samma ställe, vilket gör det lättare att vara med och se vad som sker i rummet. Då vi har haft barn med särskilda behov har vi haft ett schema som låtit oss vara alla tre pedagoger över största delen av dagen, vilket bidragit till att vi känt att vi räckt till och därför kunnat vara närvarande i hög grad.

Kristallen Blå och Vit: I huset sker det kränkningar vid toaletterna. Vi har därför alltid en vuxen vid handtvätt/toalettbesök om det är mer än ett barn vid toaletterna. Vi har under läsåret, speciellt under höstterminen känt att vi inte har haft god tacksning under dagarna.

Diamanten: Vi pedagoger har försökt vara där barnen befinner sig både inomhus och utomhus för att förhindra kränkande behandling. Inne på toaletterna är det ett barn åt gången som får gå in och vi försöker att vara i eller ha uppsikt över de rum som barnen befinner sig i. Utomhus har vi ingen lek i uteförrådet och i kiosken har vi koll på vad som händer, plankorna sitter glest så vi kan lättare se in i kiosken och höra vad de säger. Vi upplever att barnen över lag känner sig trygga med oss och kan komma och berätta saker som händer. Vi arbetar mycket med att lyssna på barnen och ställa följdfrågor.

Skattkistan 2 (Briljanten, Bärnstenen och Topasen): Vi på Skattkistan 2 upplever att vi blivit betydligt bättre på att sprida ut oss på gården och att det idag sitter mer i ryggmärgen att det alltid ska vara en pedagog på eller runt kullen samt att vi idag är bättre på att se till att någon tar över ansvaret när någon måste lämna en plats. Vi har också blivit bättre på att nyttja flera avdelningar och hela utegården vid sammanslagningar för att få små grupper i den stora gruppen.

Vi på Skattkistan 2 kan inte hålla med om att vi har haft tillfredsställande tacksning av personal under dagarna, främst har det saknats under sammanslagningen innan 7:30. Då vi haft barn med särskilda behov som krävt en närvarande pedagog har vi inte känt att vi räckt till den stunden.

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS KARTLÄGGNINGAR

OCH SAMMANSTÄLLNINGAR:

Vi har under läsåret 23/24, haft 29 kränkingsanmälningar, spridda över förskolan, både på yngre och äldre barns avdelningar. De platser som är oftast förekommande i anmälningarna är utomhus, hallsituationer eller tillfällen när barngruppen inte varit uppdelad och många barn befunnit sig på samma plats i en övergång mellan olika aktiviteter.

En vårdnarahavarenkät skickades ut för förskolan under senare delen av vårterminen. Av våra 142 barn så svarade tyvärr endast 62 vårdnadshavare. Resultatet är relativt gott gällande trygghet och kränkningar, även om det finns områden att arbeta med.

81% svarar att de är helt trygga med att lämna sina barn på förskolan, 19% anser att det stämmer ganska bra. På frågan om vårdnadshavarna upplever att barnen är trygga på förskolan är resultatet att 68% är helt trygga, 29% tycker att det stämmer ganska bra medan 3% anser att det stämmer dåligt. 65% upplever att förskolan inte accepterar kränkningar, 34% tycker att det stämmer ganska bra, 2% anser att det stämmer dåligt.

Att dela barngrupperna större delen av dagen samt därmed även sprida pedagogerna ser vi är det mest förebyggande arbetet för att minska risken att kränkningar sker. I mindre sammanhang upplever även barnen en större trygghet och vi tänker att detta arbetssätt skapar både tryggare barn och vårdnadshavare.

FRÄMJANDE INSATSER:

Vi har gemensamma prioriterade mål, men varje avdelning tydliggör hur de arbetar med främjande insatser, kartlägger sina avdelningar och formulerar sina egna förebyggande åtgärder. Vi tycker att det är viktigt med en gemensam del då bemötande och förutsättningar ska vara lika för personal, barn och vårdnadshavare var än de är på förskolan. Avdelningsspecifika tillägg berör behov som uppkommer på respektive avdelning utifrån barngrupp, planlösningar och andra behov som behöver tas i åtanke för att undvika diskriminering och kränkningar.

Så här arbetar vi på Smaragden:

Vi ser det kompetenta barnet, vi litar på deras förmåga men finns alltid närvarande och är lyhörda att fånga upp eventuella situationer. Vi uppmuntrar barnen till att vara goda förebilder, stora som små, för varandra. Vi pedagoger är där för att ge dem verktyg till att kunna skapa goda förutsättningar till att växa och utvecklas i gruppen och som individ.

Så här arbetar vi på Safiren:

Vi har tydliga rutinscheman så vi pedagoger vet vad vi har för uppgifter under dagen, vem som gör vad. Vi har relativt begränsade miljöer på våra avdelningar, vilket gör det lättare för oss pedagoger att ha överblick över vad som sker. Vi delar upp barnen i mindre grupper, så att de ska få mer utrymme i aktiviteterna vi gör. Utomhus ser vi till att sprida ut oss och att vara där barnen är.

Så här arbetar vi på Kristallen Blå och Vit:

Vi är närvarande och stöttande pedagoger som kan vägleda barnen i konflikter och samspel. Vi har ett tydligt arbetssätt med rutiner vid barnens toalettbesök och blöjbyten.

Så här arbetar vi på Diamanten:

Vi kommer arbeta med boken Dim detta år och samtala om känslor, tankar, hur vi är mot varandra och ge barnen utrymme att uttrycka sig på olika sätt i tal, tecken, kroppsspråk och skapande. Vi delar upp samlingar i mindre grupper för att alla barn ska kunna få göra sin röst hörd. Vi fortsätter arbeta med bild och tecken som stöd för att möjliggöra fler kommunikationssätt för barnen.

Så här arbetar vi på Brilljanten:

Vi är närvarande och medlekande pedagoger både inomhus och utomhus, vi ser till att dela upp oss där barnen är och vi delar upp oss i mindre grupper under hela dagen. Både på förmiddagen och eftermiddagen innan mellanmål så delar vi avdelningens barn så några är inne och några är ute. Vi är medvetna om de platser både inomhus och utomhus där risken för kränkningar är som störst. Bland annat ökar risken när barn känner sig trängda, så i hallen, vid på- och avklädning ser vi till att ensam ta ut eller in några barn i taget, för att undvika trängsel. Andra utrymmen som ökar risken är när barnen önskar att få leka ensamma i ett rum. Här finns vi nära rummet och kikar in och hör oss för hur det går med jämna mellanrum. Utomhus är kullen den plats där kränkningar kan ske ostört om ingen finns där, så där har vi arbetat in en rutin, att alltid ha minst en personal placerad där. I övrigt gäller det att sprida ut sig över gården och även här minska tillfällena där för många barn är på samma plats, som även det kan öka risken för kränkning.

Så här arbetar vi på Bärnstenen:

Vi arbetar efter ett rutinschema så att alla pedagoger vet vad de ska göra under dagen. Vi är närvarande i leken för att undvika konflikter, vi arbetar med miljön för att förebygga kränkande handlingar.

Utomhus sprider vi pedagoger ut oss för att kunna se alla barn.

Så här arbetar vi på Topasen:

Vi ser att barnen gärna går in flera på toaletten och låser in sig. Vi jobbar med att det endast ska vara en på toaletten och att där får man vara ifred.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER:

Vi vuxna behöver sprida ut oss, både inne som ute, för att kunna se och höra alla barn. Vi lyfter återkommande att barnen som går på förskolan är allas barn, detta bli extra viktigt under sammanslagningar. Planen kommer att diskuteras löpande under läsåret på APT och avdelningsmöten för att den ska vara levande och öka kompetens, samsyn och medvetenhet hos pedagogerna. Varje avdelning kommer arbeta med de prioriterade målen så att de anpassas efter barnens och verksamhetens behov på varje specifik avdelning.

Så här arbetar vi på Smaragden:

Vi ser alla barn som en tillgång i gruppen, allas förmågor, åsikter och egenskaper är lika mycket värda. Vi är viktiga för varandras arbetsmiljö, både som barn och pedagog. Vi är där barnen är, ser alla barn

som "våra" barn. Om det uppstår situationer diskuterar vi det först i arbetslaget på PUT och sen om det behövs i barngrupp.

Så här arbetar vi på Safiren:

Vi ser till att sprida ut oss så vi är närvarande där barnen är. Att vara närvarande kan dels vara att vi är med i barnens lekar, dels att vi är bredvid och har överblick så vi kan kliva in om vi märker att det behövs.

Så här arbetar vi på Kristallen Blå och Vit:

Vi delar en samsyn och förhållningssätt som ger trygghet till barnen, samt till oss pedagoger. Vi delar upp oss för att se och lyssna till alla barn oavsett avdelning. Vid barnens toalettbesök och blöjbyten ser vi till att skydda deras integritet genom att det alltid finns en vuxen som stöttar och är närvarande. En vuxen som påminner barnen om hur vi gör för att respektera varandra. Utelek som sker vid skymmande områden är vi medvetna om i arbetslaget och har som rutin att alltid vara närvarande samt att vi roterar runt i utemiljön.

Så här arbetar vi på Diamanten:

Vi försöker vara lyhörda och observanta pedagoger som har överblick där barnen befinner sig både inne och ute. I rum där barnen gärna stänger in sig försöker vi vara mer observanta på vad som sker för att undvika kränkande behandling. På toaletterna har vi som regel att det ska vara ett barn åt gången. Uteförrådet ska inte vara en lekplats och vi har extra uppsikt vid lek i kiosken och bakom stora trädet samt under bron och andra ställen där vi ser att barnen gärna smyger undan för att leka ostört.

Så här arbetar vi på Brilljanten:

I övergångar från en aktivitet till en annan kan risken för kränkningar öka. Här blir det extra viktigt att ta några barn i taget och följa de från punkt A till punkt B, inför övergångar har vi förberedande samtal samt går igenom dagen med hjälp av bildstöd på våra morgonsamlingar. Vi har alltid en vuxen vid toalett/skötbord för att hjälpa dem som behöver avskildhet. Vi ska köpa ett draperi för att kunna dra för vid skötbordet vid behov. Vi har tidigare stängt dörren intill skötrummet, men då behov kan uppstå när barnen redan ligger på skötbordet så är ett draperi att föredra. Vid sammanslagning på morgon och eftermiddag, ser vi att riskerna för kränkningar kan öka, så där blir det extra viktigt att dela upp oss i smågrupper i den större gruppen och sprida ut oss i flera rum samt när vi är ute nyttja bakgården för att inte alla avdelningar ska vara ute på framsidan samtidigt. I övrigt jobbar vi med värdegrundsfrågor, det kan ske genom kompisböcker, genom lek och gruppstärkande aktiviteter samt UR: s Djuren på Djuris. Vi stöttar och vägleder vid eventuella konflikter på ett respektfullt sätt.

Så här arbetar vi på Bärnstenen:

Vi arbetar förebyggande med kompisböckerna. Vi arbetar med att få ihop gruppen för en trygg miljö för alla. Vi arbetar i mindre grupper för att alla barn ska komma till tals och att vi ska ha möjlighet att se alla barn.

Utomhus sprider vi ut oss för att förebygga konflikter samt att vi delar upp oss och tar med en grupp på baksidan för att få en lugnare utomhusvistelse.

Så här arbetar vi på Topasen:

Vi delar upp oss i mindre grupper, för att minska risk för konflikter. Vi jobbar extra med de utrymmen där vi ser att det kan uppstå konflikter. Pedagogerna delas upp i de olika aktivitetsvalen och är där

barnen är. Vi jobbar med värdegrunden och samtalar med barnen hur vi vill ha det på Topasen och hur vi är mot varandra. Vi tar upp händelser så fort de uppstår och ändrar om i rutin eller miljö om det inte fungerar. Vi tar med planen och checkar av på våra avdelningsmöten.

PRIORITERADE MÅL DETTA LÄSÅR:

Mål	Åtgärder/insatser	Ansvarig	Datum när arbetet påbörjas	Datum när arbetet avslutas
Närvarande pedagoger	Sprida ut oss där barnen är.	Alla pedagoger som arbetar på Djurås förskolor.	1/10–24	30/9–25
Hålla planen levande	Diskuteras under APT och avdelningsmöten.	Rektor och pedagoger.	1/10–24	30/9–25
Alla barn är allas barn	Återkommande diskussioner på APT och avdelningsmöten kring förhållningssättet. Diskussion och dokumentation i arbetslagen kring förhållningssättet.	Rektor och pedagoger.	1/10–24	30/9–25

TILL DIG SOM FÖRÄLDER:

Om du misstänker att ditt barn eller något annat barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling ska du i första hand vända dig till någon i personalen. Det kan vara svårt att ta till sig att ens egna barn kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta ett gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

TILL DIG SOM BARN/ELEV:

En kränkning är när du blivit så illa behandlad att du känner dig ledsen, sårad eller mindre värd. En kränkande handling är en handling som du inte har bett om ska ske, det kan till exempel vara att någon slår dig, säger något elakt till dig, fryser ut dig, inte låter dig vara med eller är elak mot dig över nätet. Om du känner dig kränkt, ledsen eller sårad eller ser någon annan som är utsatt, berätta så snart som möjligt för en vuxen på skolan eller hemma.

BARN/ELEVER OCH VÅRDNADSHAVARES DELAKTIGHET:

På Djurås förskola arbetar vi dagligen med ett tydligt värdegrundsarbete i våra barngrupper, det arbetet utgör basen i verksamheten. Detta sker genom gruppstärkande lek och genom att lära barnen att säga och visa STOPP, prata om sina känslor och lära barnen konflikthantering och solidaritet. Vi har samtal med barnen om hur de är en bra kompis och hur de ska bemöta varandra samt diskuterar de rättigheter och skyldigheter vi har gentemot varandra. Vi erbjuder vårdnadshavarna att läsa och tycka till om planen på flera olika sätt: den finns på Vklass, kommunens hemsida samt att den hänger i hallen på varje avdelning. Planen går även igenom på informationsmöte för vårdnadshavare.

BEGREPP:

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Till exempel om en elev får sämre betyg och det har samband med hans etniska tillhörighet.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering är när det finns en regel som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempelvis är om alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en verksamhet inte genomför skäliga åtgärder för att en person med funktionsnedsättning ska kunna ta del av verksamheten. Ett exempel på bristande tillgänglighet kan vara att en elev med dyslexi inte får stöd i undervisningen.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Exempel på trakasserier kan vara en lärare som hånar en elev för att han bär kippa.

Sexuella trakasserier

Med sexuella trakasserier menas ett beteende av sexuell natur som är oönskat av den som blir utsatt för det. Det kan till exempel vara att en lärare är sexuellt närgången mot en elev.

Instruktioner att diskriminera

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan.

Kränkande behandling

I 1 kap. skollagen och i läroplanerna används begreppet kränkande behandling brett och omfattar då alla typer av kränkningar inklusive diskriminering enligt diskrimineringslagen och även diskriminering med koppling till andra omständigheter som gäller den enskilde som person. I 1 kap.2 § Regeringsformen står att "Det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person". I 6 kap. skollagen avgränsas kränkande behandling till att avse ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen. I den här texten används begreppet "kränkningar" för att beskriva alla typer av kränkningar som avses i 1 kap. skollagen, alltså omfattande även alla former av och grunder för diskriminering. När begreppet "kränkande behandling" används här menar vi kränkningar såsom begreppet används i 6 kap. skollagen.³

DISKRIMINERINGSGRUNDERNA:

Kön

att någon är kvinna eller man. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön. Lag (2014:958).

Könsöverskridande identitet eller uttryck

att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

Etnisk tillhörighet

nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande

Funktionsnedsättning

varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Sexuell läggning:

homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

Ålder

uppnådd levnadslängd.

Källa för diskrimineringsgrunderna: ⁴

³ Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar. Skolverket, Stockholm 2019

⁴ [Diskrimineringsombudsmannen | DO](#) 2023-06-27